

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

6 septembrie 2012 *

„Codul vamal comunitar — Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 — Articolul 204 alineatul (1) litera (a) —
Regimul de antrepozit vamal — Nașterea datoriei vamale prin neexecutarea unei obligații —
Înscriere tardivă în evidența operativă a informațiilor privind scoaterea mărfurilor din
antrepozitul vamal”

În cauza C-28/11,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267
TFUE de Finanzgericht Hamburg (Germania), prin decizia din 25 noiembrie 2010, primită de Curte la
18 ianuarie 2011, în procedura

Eurogate Distribution GmbH

împotriva

Hauptzollamt Hamburg-Stadt,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnul J. Malenovský, doamna R. Silva de
Lapuerta, domnii G. Arestis (raportor) și D. Šváby, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,

grefier: doamna A. Impellizzeri, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 1 decembrie 2011,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Eurogate Distribution GmbH, de U. Schrömbges și de H. Bleier, Rechtsanwälte;
- pentru guvernul ceh, de M. Smolek și de J. Vlácil, în calitate de agenți;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de G. Albenzio, avvocato dello Stato;
- pentru Comisia Europeană, de L. Bouyon și de B.-R. Killmann, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 8 martie 2012,

* Limba de procedură: germana.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 204 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 648/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2005 (JO L 117, p. 13, Ediție specială, 02/vol. 17, p. 220, denumit în continuare „Codul vamal”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Eurogate Distribution GmbH (denumită în continuare „Eurogate”), pe de o parte, și Hauptzollamt Hamburg-Stadt (denumit în continuare „Hauptzollamt”), pe de altă parte, cu privire la o datorie vamală la import impusă Eurogate pentru motivul înscrierii tardive în evidența operativă a informațiilor privind scoaterea mărfurilor dintr-un antrepozit vamal.

Cadrul juridic

Codul vamal

- 3 Regimul de antrepozit vamal este un regim suspensiv și un regim vamal cu impact economic în sensul articolului 84 alineatul (1) literele (a) și (b) din Codul vamal. Regimul de antrepozit vamal este reglementat de dispozițiile generale de la punctul A din secțiunea 3 din capitolul 2 al titlului IV din Codul vamal și de dispozițiile speciale de la punctul C, intitulat „Antrepozitul vamal”, din aceeași secțiune. Articolul 89 din acest cod conține dispoziții privind încheierea regimurilor suspensive. Articolele 98 și 99 din codul menționat prevăd definițiile privind antrepozitul vamal. Articolul 105 din același cod prevede obligația de a ține o evidență operativă în cadrul regimului de antrepozit vamal.
- 4 Articolul 89 alineatul (1) din Codul vamal prevede:

„Un regim suspensiv cu impact economic se încheie când se atribuie o altă destinație vamală admisă fie mărfurilor plasate în acest regim, fie produselor compensatoare sau transformate plasate sub acest regim.”

- 5 Articolele 98 și 99 din acest cod au următorul cuprins:

„Articolul 98

(1) Regimul de antrepozit vamal permite depozitarea într-un antrepozit vamal:

- (a) a mărfurilor necomunitare, fără să fie supuse drepturilor de import sau măsurilor de politică comercială;

[...]

Articolul 99

Antrepozitul vamal poate fi un antrepozit public sau privat.

«Antrepozit public» reprezintă un antrepozit vamal care poate fi utilizat de către orice persoană pentru antrepozitarea mărfurilor.

«Antrepozit privat» reprezintă un antrepozit vamal rezervat antrepozitării mărfurilor de către antrepozitar.

Deținătorul antrepozitului este persoana autorizată să gestioneze antrepozitul vamal.

Antrepozitarul este persoana obligată prin declarația de plasare a mărfurilor sub regimul de antrepozit vamal sau căreia i se transferă drepturile și obligațiile unei astfel de persoane.”

- 6 Articolul 105 primul paragraf din codul menționat prevede:

„Persoana desemnată de autoritățile vamale ține evidența operativă a tuturor mărfurilor plasate sub regimul de antrepozit vamal într-o formă aprobată de autoritățile respective. [...]”

- 7 Titlul VII din Codul vamal, „Datoria vamală”, conține, în capitolul 2, dispoziții referitoare la nașterea datoriei vamale. Acest capitol cuprinde, printre altele, articolele 201-205, care prevăd faptele generatoare care dau naștere unei datorii vamale la import.

- 8 Articolul 204 din Codul vamal prevede:

„(1) O datorie vamală la import ia naștere prin:

- (a) neexecutarea uneia dintre obligațiile care rezultă, în privința mărfurilor supuse drepturilor de import, din depozitarea lor temporară sau din utilizarea regimului vamal sub care sunt plasate sau

[...]

în alte cazuri decât cele [privind sustragerea de sub supravegherea vamală a mărfurilor supuse taxelor la import] doar dacă nu se stabilește că acele omisiuni nu au un efect semnificativ asupra utilizării corecte a regimului de depozitare temporară sau a regimului vamal în cauză.

(2) Datoria vamală ia naștere fie în momentul în care obligația a cărei neexecutare generează datorii vamale încetează a mai fi îndeplinită, fie în momentul în care mărfurile sunt plasate sub regimul vamal în cauză, atunci când se stabilește ulterior că o condiție care reglementează plasarea mărfurilor sub regimul respectiv sau acordarea unei rate reduse sau zero a drepturilor de import ținând seama de destinația mărfurilor nu a fost îndeplinită în fapt.

(3) Debitorul vamal este persoana căreia i se solicită, în funcție de împrejurări, fie executarea obligațiilor apărute, în privința mărfurilor supuse drepturilor de import, în urma depozitării lor temporare sau a utilizării regimului vamal sub care au fost plasate, fie respectarea condițiilor care reglementează plasarea mărfurilor sub acel regim.”

Regulamentul de aplicare

- 9 Conform articolelor 247 și 247a din Codul vamal, măsurile necesare punerii în aplicare a acestui cod se adoptă de Comisia Europeană, asistată de Comitetul Codului vamal. În acest scop, aceasta a adoptat Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului nr. 2913/92 (JO L 253, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 7, p. 3), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 402/2006 al Comisiei din 8 martie 2006 (JO L 70, p. 35, Ediție specială, 02/vol. 20, p. 112, denumit în continuare „regulamentul de aplicare”).
- 10 Articolele 529 și 530 din regulamentul de aplicare conțin dispoziții privind ținerea unei evidențe operative pentru antrepozitul vamal.

11 Articolul 529 alineatul (1) din acest regulament prevede:

„Evidența operativă a stocurilor indică permanent stocurile curente de mărfuri care se află în continuare sub regim de antrepozit vamal. La datele stabilite de autoritățile vamale, deținătorul antrepozitului depune o listă a stocului menționat la biroul de supraveghere.”

12 Articolul 530 alineatul (3) din acest regulament prevede:

„Înscrierea încheierii regimului în evidența operativă a mărfurilor are loc până la plecarea mărfurilor din antrepozitul vamal sau din depozitul titularului.”

13 Articolul 859 din regulamentul de aplicare prevede:

„Următoarele omisiuni sunt considerate ca neavând un efect semnificativ asupra corectitudinii operațiunii de depozitare temporară sau a regimului vamal considerat în sensul articolului 204 alineatul (1) din [C]od[ul vamal], în cazul în care:

- nu constituie o tentativă de sustragere a mărfurilor de sub supravegherea vamală,
- nu presupun o neglijență manifestă din partea persoanei interesate și
- toate formalitățile necesare pentru reglementarea situației mărfurilor sunt îndeplinite ulterior:

1. depășind termenul limită permis pentru a se atribui mărfurilor una dintre destinațiile vamale prevăzute în cadrul depozitării temporare sau al regimului vamal respectiv, în cazul în care limita de timp ar fi fost prelungită dacă cererea de prelungire ar fi fost prezentată la timp;

[...]

3. în cazul mărfurilor plasate în depozitare temporară sau sub regimul de antrepozit vamal, manipulările fără autorizarea prealabilă din partea autorităților vamale, cu condiția ca manipulările respective să fi fost autorizate dacă ar fi fost solicitate;

[...]

5. în cazul unor mărfuri în depozitare temporară sau plasate sub un regim vamal, deplasarea neautorizată a mărfurilor, cu condiția ca mărfurile să poată fi prezentate autorităților vamale la cererea acestora;

6. în cazul mărfurilor depozitate temporar sau plasate sub un regim vamal, mutarea mărfurilor de pe teritoriul vamal al Comunității sau introducerea lor într-o zonă liberă de control tip I în sensul articolului 799 sau într-un antrepozit liber fără încheierea formalităților necesare;

[...]

10. depășind termenul de timp permis pentru mutarea temporară dintr-un antrepozit vamal, cu condiția ca termenul să fi fost prelungit dacă s-ar fi solicitat o prelungire din vreme.”

14 Potrivit articolului 860 din regulamentul de aplicare, „[a]utoritățile vamale consideră că s-a născut o datorie vamală în conformitate cu articolul 204 alineatul (1) din [C]od[ul vamal], dacă persoana susceptibilă de a fi debitor nu demonstrează că sunt îndeplinite condițiile stabilite la articolul 859”.

Faptele din acțiunea principală și întrebarea preliminară

- 15 Eurogate este autorizată să gestioneze un antrepozit vamal privat începând cu anul 2006. Evidența operativă privind acest antrepozit este ținută, în conformitate cu autorizația, cu ajutorul unui program informatic.
- 16 În calitate de deținător al antrepozitului, Eurogate a adus în antrepozitul său vamal privat mărfuri necomunitare provenind de la clienții săi, pentru a le reexpedia în afara teritoriului Uniunii Europene. La scoaterea mărfurilor respective din antrepozitul vamal, au fost întocmite declarații vamale pentru reexportarea acestora.
- 17 Cu ocazia unui control vamal, la 31 ianuarie 2007, s-a constatat că ieșirile de mărfuri în litigiu nu au fost înscrise în evidența operativă decât după un termen situat între 11 și 126 de zile, și anume prea târziu potrivit articolului 105 primul paragraf din Codul vamal coroborat cu articolul 529 alineatul (1) și cu articolul 530 alineatul (3) din regulamentul de aplicare.
- 18 Prin decizia din 1 iulie 2008, Hauptzollamt a solicitat taxele la import pentru mărfurile înscrise tardiv în evidența operativă. Eurogate a contestat această decizie.
- 19 După remiterea unei părți a taxelor respective, acordată prin decizia din 11 august 2009, în ceea ce privește restul taxelor datorate, prin decizia din 8 decembrie 2009, Hauptzollamt a respins ca nefondată reclamația Eurogate, pentru motivul că înscrierile tardive în evidența operativă trebuiau considerate ca o încălcare a obligațiilor care îi reveneau în cadrul regimului de antrepozit vamal și că, prin urmare, această omisiune dăduse naștere unei datorii vamale în temeiul articolului 204 alineatul (1) din Codul vamal. În această privință, instanța de trimitere consideră că o neglijență vădită din partea Eurogate nu permite să se considere că încălcarea respectivă a rămas fără efecte asupra funcționării corecte a regimului vamal în cauză. În speță, condițiile prevăzute la articolul 859 din regulamentul de aplicare nu erau, așadar, îndeplinite.
- 20 În consecință, Eurogate a formulat o acțiune în fața Finanzgericht Hamburg (Tribunalul Fiscal din Hamburg) având ca obiect anularea deciziei de impunere din 1 iulie 2008, astfel cum a fost modificată prin decizia din 11 august 2009 și confirmată prin decizia din 8 decembrie 2009, invocând în special faptul că înscrierile tardive ale ieșirilor din antrepozitul vamal efectuate în evidențele operative nu reprezintă o încălcare a obligațiilor sale în sensul articolului 204 alineatul (1) litera (a) din Codul vamal, deoarece această obligație de înscriere, care rezultă din dispozițiile articolului 105 din Codul vamal coroborat cu articolul 530 alineatul (3) din regulamentul de aplicare, nu trebuie îndeplinită decât după încheierea regimului de antrepozit vamal.
- 21 Hauptzollamt a răspuns acestui argument arătând că înscrierea în evidența operativă nu este o obligație aplicabilă după încheierea regimului vamal în cauză. Înscrierea respectivă trebuia, dimpotrivă, să fie efectuată în timpul regimului de antrepozit vamal sau chiar la încheierea însăși a regimului respectiv. Potrivit Hauptzollamt, procedura de antrepozit vamal nu a încetat, în speță, decât după ieșirea mărfurilor necomunitare, cu ocazia liberului de vamă pentru regimul de tranzit ca nouă destinație vamală.
- 22 Instanța de trimitere apreciază că pune probleme interpretarea conform căreia încălcarea obligației de înscriere imediată a ieșirii mărfurilor în evidența operativă ar da naștere unei datorii vamale.
- 23 În această privință, instanța de trimitere subliniază că, dacă ar fi urmată teza anumitor universitari germani care se sprijină pe textul articolului 204 alineatul (1) litera (a) din Codul vamal, s-ar putea reține că, în speță, neîndeplinirea obligației de înscriere imediată în evidența operativă a ieșirii mărfurilor are loc „în timpul” utilizării regimului vamal în cauză și nu ar „rezulta” din utilizarea acestuia. Prin urmare, nu ar fi luat naștere nicio datorie vamală. Pe de altă parte, în măsura în care mărfurile ar fi primit totuși deja o nouă destinație vamală și în care prin încălcarea acestei obligații nu

s-ar mai aduce atingere astfel statutului mărfurilor, instanța de trimitere ridică problema dacă o datorie vamală poate să mai ia naștere și dacă anumite încălcări ale regimului menționat nu ar trebui să fie sancționate în alt mod.

- 24 Apreciind că soluționarea litigiului aflat pe rolul său necesită interpretarea dreptului Uniunii, Finanzgericht Hamburg a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 204 alineatul (1) litera (a) [din Codul vamal] trebuie interpretat în sensul că, în cazul mărfurilor necomunitare aflate sub regimul de antrepozit vamal și cărora li s-a atribuit, odată cu încheierea regimului de antrepozit vamal, o nouă destinație vamală, neîndeplinirea obligației de a înscrie încă de la încheierea regimului de antrepozit vamal ieșirea mărfurilor din antrepozitul vamal în programul informatic conceput în acest scop, iar nu abia mult mai târziu, dă naștere unei datorii vamale pentru mărfurile în cauză?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 25 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 204 alineatul (1) litera (a) din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că, în cazul mărfurilor necomunitare, neexecutarea obligației de a înscrie imediat în evidența operativă concepută în acest scop ieșirea mărfurilor dintr-un antrepozit vamal, în condițiile în care acestea din urmă au fost reexportate la încheierea regimului de antrepozit vamal, dă naștere unei datorii vamale pentru mărfurile în cauză.
- 26 Conform articolului 204 alineatul (1) litera (a) din Codul vamal, neexecutarea uneia dintre obligațiile care rezultă, în privința mărfurilor supuse taxelor la import, din utilizarea regimului vamal sub care sunt plasate dă naștere unei datorii vamale la import.
- 27 Trebuie amintit că regimul de antrepozit vamal permite depozitarea într-un antrepozit de mărfuri necomunitare, cu o suspendare a taxelor la import pentru aceste mărfuri. Acestea din urmă, în cazul în care se află efectiv pe teritoriul vamal al Uniunii, sunt considerate totuși ca mărfuri necomunitare. Beneficiul unui asemenea regim este legat de respectarea anumitor obligații care permit autorităților vamale să aibă cunoștință de starea stocului în orice moment, astfel cum prevede articolul 529 alineatul (1) din regulamentul de aplicare. Printre aceste obligații, cea de a ține evidența operativă a mărfurilor plasate sub regimul de antrepozit vamal, prevăzută la articolul 105 din Codul vamal, este considerată ca o obligație esențială asociată acestui regim (Hotărârea din 27 octombrie 2011, Société Groupe Limagrain Holding, C-402/10, Rep., p. I-10827, punctele 33 și 37). O nerespectare a obligației de înscriere fără întârziere în evidența operativă concepută în acest scop a ieșirii mărfurilor din antrepozit compromite supravegherea vamală.
- 28 Pe de altă parte, trebuie subliniat că prezența pe teritoriul vamal al Uniunii a mărfurilor necomunitare presupune riscul ca aceste mărfuri să fie în final integrate în circuitul economic al statelor membre fără a fi vămuite, risc la a cărui prevenire contribuie articolul 204 din Codul vamal, astfel cum arată Comisia (a se vedea Hotărârea din 15 iulie 2010, DSV Road, C-234/09, Rep., p. I-7333, punctul 31).
- 29 În speță, autorizația eliberată Eurogate pentru gestionarea unui antrepozit vamal privat era condiționată de ținerea unei evidențe operative a tuturor mărfurilor plasate sub regimul de antrepozit vamal. În acțiunea principală, s-a stabilit că Eurogate a înscris tardiv în această evidență ieșirea mărfurilor care, pe de altă parte, au fost reexportate legal.
- 30 Eurogate consideră că omisiunea în cauză în acțiunea principală nu poate da naștere unei datorii vamale din perspectiva articolului 204 din Codul vamal, din moment ce obligația nerespectată este destinată să fie aplicată după încheierea regimului vamal în cauză și nu reprezintă o obligație de fond

legată de regimul de antrepozit vamal, astfel încât nerespectarea sa nu este decât o simplă neregularitate vamală. În acest sens, Comisia consideră că regimul de antrepozit vamal nu era încă încheiat la momentul la care Eurogate avea obligația de a înscrie în evidența operativă concepută în acest scop ieșirea mărfurilor din antrepozit.

- 31 În această privință, Curtea a statuat că nicio dispoziție din Codul vamal și din regulamentul de aplicare nu permite să se stabilească, cu privire la efectul neexecutării unei obligații asupra nașterii unei datorii vamale, în temeiul articolului 204 din Codul vamal, că este necesar să se facă distincția între o obligație care trebuie îndeplinită înainte de încheierea regimului vamal în cauză și o obligație care trebuie îndeplinită după o asemenea încheiere sau între o obligație „principală” și o alta „secundară” (a se vedea Hotărârea din 6 septembrie 2012, Döhler Neuenkirchen, C-262/10, punctul 38).
- 32 Astfel cum a arătat avocatul general la punctul 47 din concluzii, obligația de a plăti taxe vamale într-un asemenea caz nu constituie o sancțiune administrativă, fiscală sau penală, ci simpla consecință a constatării neîndeplinirii condițiilor impuse pentru a obține avantajul care rezultă din aplicarea regimului de antrepozit vamal, determinând inaplicabilitatea suspendării și justificând, în consecință, impunerea taxelor vamale. Astfel, acest regim implică acordarea unui avantaj condițional care nu poate fi acordat dacă condițiile aferente acestuia nu sunt respectate.
- 33 Pe de altă parte, înscrierea tardivă în evidența operativă nu face parte din lista exhaustivă, prevăzută la articolul 859 din regulamentul de aplicare, a omisiunilor care pot fi fără efect semnificativ asupra funcționării corecte a regimului vamal în cauză.
- 34 În această privință, trebuie subliniat că articolul 859 din regulamentul de aplicare instituie în mod valabil un regim care reglementează în mod exhaustiv omisiunile, în sensul articolului 204 alineatul (1) litera (a) din Codul vamal, care „nu au un efect semnificativ asupra corectitudinii operațiunii de depozitare temporară sau a regimului vamal considerat” (Hotărârea din 11 noiembrie 1999, Söhl & Söhlke, C-48/98, Rec., p. I-7877, punctul 43).
- 35 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 204 alineatul (1) litera (a) din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că, în cazul unor mărfuri necomunitare, neexecutarea obligației de a înscrie în evidența operativă concepută în acest scop ieșirea mărfurilor dintr-un antrepozit vamal, iar aceasta cel târziu până la momentul ieșirii, dă naștere unei datorii vamale pentru mărfurile respective, chiar dacă ele au fost reexportate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 36 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 204 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 648/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2005, trebuie interpretat în sensul că, în cazul unor mărfuri necomunitare, neexecutarea obligației de a înscrie în evidența operativă concepută în acest scop ieșirea mărfurilor dintr-un antrepozit vamal, iar aceasta cel târziu până la momentul ieșirii, dă naștere unei datorii vamale pentru mărfurile respective, chiar dacă ele au fost reexportate.

Semnături